

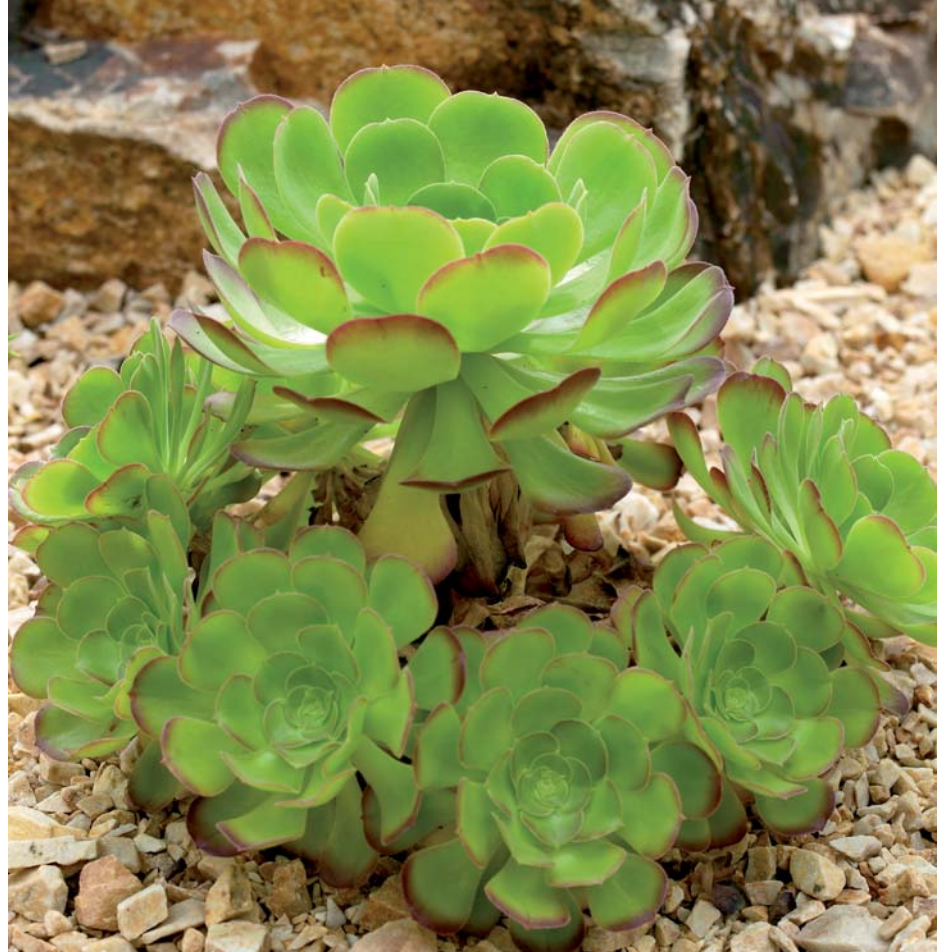
Enkele tientallen jaren geleden was *Aeonium* vooral bekend als kamerplant. Inmiddels is de plant verhuisd van de vensterbank naar het terras. Wie durft, kan de plant voor de zomermaanden zelfs ingraven in de vasteplantenborder of de rots-tuin.

Tekst: Emiel van den Berg
Foto: www.visionpictures.com

Aeonium is een vetplant, ook wel succulent genoemd, die deel uitmaakt van de familie van de dikbladachtigen, de Crassulaceae. *Sedum*, *Sempervivum* en de kamerplant *Kalanchoe* zijn bekende familieleden. Er zijn circa 40 soorten bekend die voor het overgrote deel van nature op de Canarische eilanden voorkomen. Daar groeien ze in droge rotsachtige gebieden. Enkele soorten komen van Kaapverdië, Madeira en landen ten zuiden van de Middellandse Zee. Omdat *Aeonium*-soorten makkelijk met elkaar kruisen, is het vaak lastig ze uit elkaar te houden. Wie soort-echt wil kweken, doet er daarom goed aan de planten via stek te vermeerderen. De wetenschappelijke naam *Aeonium* is afgeleid van het Griekse *aion* dat volhardend of eeuwig betekent en verwijst naar het feit dat de vetplant jaarrond blad houdt. In eerste instantie groeien de bladeren nog in dichte rozetten dicht tegen de grond – sommige soorten bestaan enkel uit één bladrozet – maar uiteindelijk groeien die rozetten bij de meeste soorten verder op kale vertakkende stammen. Kenmerkend voor *Aeonium* is dat deze zowel succulente bladeren als stengels heeft. Letterlijk betekent succulent vochtrijk of sappig en in dit geval slaat dat op de eigenschap van *Aeonium* dat deze in regenperiodes water kan opslaan in zowel de bladeren als de stengels. In droge periodes doet de plant dan een beroep op die watervoorraad en houdt de droogte lange tijd aan dan laat hij een deel van de bladeren vallen om verdamping tegen te gaan. Zo'n droogteperiode is overigens nodig, ook in cultuur, om te voorkomen dat de planten te hoog en te slap uitgroeien.

AUBERGINE

Vanwege het gebruik als kamerplant heeft *Aeonium* misschien een wat ouderwets imago maar de plant is tegenwoordig weer helemaal in. De belangstelling voor Mediterrane tuinen,

Aeonium Blushing Beauty

Aeonium, van kamer-naar kuipplant

de populariteit van kuipplanten en zijn weinig eisende verzorging zijn redenen waarom de plant weer veel wordt aangeboden. In de zuidelijke landen maar ook in landen met een mild winterklimaat als Engeland en Ierland is de vetplant een algemeen voorkomende tuinplant die daar geregeld in vasteplantenborders is te vinden of met eenjarige wordt gecombineerd. De bekendste soort is *A. arboreum* die van oorsprong inheems is in delen van Marokko maar inmiddels in veel landen rondom de Middellandse Zee in verwilderde vorm is aan te treffen. Kenmerkend is het bladrozet dat vaak op een kale en vertakkende stam staat. Uiteindelijk vormt zich een 'boomachtige' plant – *arboreum* betekent letterlijk boomachtig – die echter amper boven de meter uitkomt. Bij oudere exemplaren verschijnen 's zomers vanuit het hart van de bladrozetten pluimen met goudgele bloemen. Na de bloei verschijnen vruchten met stoffijne zaden en sterft het bladrozet in de regel af. Belangrijker dan de soort zijn de cultivars met bijzondere kleuraccenten. Er is een bontbladige vorm 'Variegatum' die groene bladeren heeft met een roomwitte rand. Veel bekender zijn de cultivars met diep purperrood blad. Bij 'Atropurpureum' is dat diep donkerroodbruin. Bij veruit de meest gekweekte vorm

'Zwartkop' is het blad bijna zwart, te vergelijken met de kleur van een aubergine.

SCHOTELVORMIG

Ondanks dat *A. arboreum* veruit de meest gekweekte vorm is, verschijnen er de laatste jaren steeds meer andere soorten – én kruisingsvormen – op de markt. Vaak met decoratieve bladrozetten in soms bonte kleuren. *A. tabuliforme* is een soort afkomstig uit Tenerife die een plat schotelvormig bladrozet vormt. Volwassen rozetten kunnen uiteindelijk 30 cm doorsnede halen waarbij de hoogte slechts enkele centimeters bedraagt. De relatief dunne groene blaadjes overlappen elkaar spiraalsgewijs waardoor een decoratieve en stevige plant ontstaat van waaruit een gele bloempluim verschijnt. *A. ciliatum* heeft grijsgroen blad met een rozerode rand. De rozetten staan op dunne stammen die wanneer ze topzwaar worden kunnen doorbuigen. Bij oudere planten gaan de stengels zelfs hangen. *A. urbicum* vormt slechts één bladrozet dat op een stevige onvertakte stengel staat die in de vrije natuur soms wel tot 2 meter hoogte kan groeien. Een volwassen plant vormt een grote bloempluim met witte bloemen waarna hij afsterft. Het zaad zorgt dan voor nieuwe generaties.